

EASA: ο δημόσιος χώρος ως αστικό εργαστήριο

Στράντζαλη Χριστίνα

strantzali.christina@gmail.com

Περιγραφή/Εισαγωγή/Περίληψη

Το EASA είναι ο μακροβιότερος μη κερδοσκοπικός αποκεντρωμένος οργανισμός αρχιτεκτονικής εκπαίδευσης στην Ευρώπη. Από το 1981 αναδιαμορφώνεται ετησίως σε ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες φιλοξενούν εκδηλώσεις στην αιχμή του αρχιτεκτονικού γίγνεσθαι. Θεωρητικές προτάσεις, εκθεσιακά περίπτερα κι εφήμερες κατασκευές γύρω από την ετήσια θεματική ενεργοποιούν τον δημόσιο χώρο της διοργανώτριας πόλης κι ευαισθητοποιούν την τοπική κοινότητα.

Θεωρητικό Πλαίσιο/Βιβλιογραφική Ανασκόπηση/Υπόβαθρο

Το EASA (European Architecture Students Assembly) οργανώνει μικρές ετήσιες συγκεντρώσεις με βασικό σκοπό την οργάνωση της κύριας εκδήλωσης διάρκειας δύο εβδομάδων το καλοκαίρι. Διαφορετική χώρα του δικτύου EASA φιλοξενεί κάθε χρόνο την εκδήλωση, με την συμμετοχή περίπου 600 ατόμων και την οργάνωση περίπου 35 εργαστηρίων θεωρητικής, κατασκευαστικής ή πειραματικής φύσης. Τα άτομα αποτελούν εθελοντές φοιτητές κι επαγγελματίες που σχηματίζουν μια αυτο-συντηρούμενη κοινότητα συμμετεχόντων, μεντόρων, διοργανωτών και βοηθών. Τα εργαστήρια αποτελούν τον κορμό του προγράμματος, με διαλέξεις, εκδρομές, εκθέσεις, ανοιχτές συζητήσεις, βραδινές κοινωνικές εκδηλώσεις, κι άλλες δράσεις να το συμπληρώνουν. Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στο EASA που έγινε στην Nida της Λιθουανίας το 2016 με κεντρική θεματική "Not yet decided" και το αποτύπωμα που άφησε στον δημόσιο χώρο.

Μεθοδολογία/Σχεδιασμός της Έρευνας

Η μεθοδολογία της έρευνας είναι ποιοτική. Η συλλογή των πληροφοριών και του οπτικοακουστικού υλικού βασίστηκε σε επιτόπια έρευνα, και στο δημοσιευμένο υλικό στον διαδικτυακό ιστοχώρο. Ως συμμετέχουσα στο EASA συνέλεξα στοιχεία για την αλληλεπίδραση των χρηστών με τα εργαστήρια και ως μέλος του δικτύου ενημερώθηκα για την σύγχρονη κατάσταση των έργων στον δημόσιο χώρο.

Αποτελέσματα/Περίπτωση Μελέτης

1. The Highlight. EASA 2016. Προσωπικό αρχείο
2. The Highlight. 2022. Slaven Cvijanović

Κατά την διάρκεια του EASA 2016 τοπικοί περιπατητές απηθύναν ερωτήσεις κι εκδήλωναν ενδιαφέρον συμμετοχής σε έργα που βρίσκονταν στον δημόσιο χώρο. Την τελευταία μέρα παρουσίασης των αποτελεσμάτων των εργαστηρίων του EASA μέρος της εγχώριας κοινότητας έκανε επιτόπια χρήση έργων, ενώ παράλληλα έγινε συζήτηση με τον Δήμαρχο. Το 2020, τέσσερα χρόνια μετά την εκδήλωση, καταγράφηκαν στοιχεία συνεχούς χρήσης ορισμένων έργων. Αποκορύφωμα αποτελεί το «Highlight» που εντάχθηκε στον «αρχιτεκτονικό οδηγό Neringa», κι έτσι εισήλθε στον λιθουανικό κανόνα της αρχιτεκτονικής πρακτικής. Το 2022 επιβιώνουν ακόμη έργα ως αναπόσπαστος αστικός εξοπλισμός του δημόσιου χώρου.

3. Gifting Environments. EASA 2016. Προσωπικό αρχείο
4. Gifting Environments. 2022. Slaven Cvijanović

5. The Living Boom. EASA 2016. Προσωπικό αρχείο
6. The Living Boom. 2022. Slaven Cvijanović

7. Dune. EASA 2016. Προσωπικό αρχείο
8. Dune. 2022. Slaven Cvijanović

Συμπεράσματα/Μελλοντική Έρευνα

Η επιβίωση και συνεχής χρήση έργων που κατασκευάστηκαν έξι χρόνια πριν αποτελεί σημαντική ένδειξη πως η τοπική κοινότητα αγκάλιασε τις αλλαγές στον δημόσιο χώρο. Μέσα από ωσμωτικές διαδικασίες αλληλεπίδρασης στον αστικό χώρο μεταξύ φοιτητών, αρχιτεκτόνων και της τοπικής κοινότητας αναδύονται μηχανισμοί και αίτια επιβίωσης ποιοτικής αρχιτεκτονικής που ενισχύει κι ενσωματώνεται στην κοινωνική ζωή. Είναι θεμιτό να διερευνηθούν περαιτέρω εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης μη θεσμοθετημένου τρόπου διδασκαλίας όπως το EASA, καθώς παρέχουν βιωματική και πρακτική κατανόηση που εκτείνεται πέρα από την συμβατική αρχιτεκτονική εκπαίδευση και πιθανώς δεν γίνεται να επιτευχθεί στο πλαίσιο της παραδοσιακής ακαδημαϊκής κοινότητας.

Βιβλιογραφία/Πηγές

- EASA network. (2023, Σεπτέμβριος 19). <https://www.easanetwork.org/>
- (In)sensitive townscapes. (2023, Σεπτέμβριος 19). <https://insensitive-townscapes.tumblr.com/>
- Leidyklalapas. (2023, Σεπτέμβριος 19). <https://www.leidyklalapas.lt/products/neringa-archit-ekturos-gidas-g>
- Archdaily. (2023, Σεπτέμβριος 19). <https://www.archdaily.com/794174/students-at-easa-2016-not-yet-decided-transform-nida-in-lithuania-with-series-of-installations>
- Bratuškis, U., Treija, S., & Babris, M. (2018). Non-formal education in architecture: Latvian experience. Journal of Architecture and Urbanism, 42(1), 46-51. <https://doi.org/10.3846/jau.2018.1843>

2° ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Κατανοώντας και αλλάζοντας την πόλη:
Δημόσιος Χώρος & Περιβάλλον
Ανισότητες & Δημοκρατία

<https://www.participatorylab.org/>